

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
ABSTRACT	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
สารบัญแผนที่	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
1.4 ขอบเขตการศึกษา	8
1.5 นิยามศัพท์	9
1.6 การนำเสนอผลการศึกษา	9
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 บริบทเกี่ยวกับเมืองแม่ฮ่องสอน	11
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	27
2.2.1 แนวคิดที่เกี่ยวกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเยาวชน	27
2.2.2 แนวคิดที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม	33
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
2.3.1 เอกสารและหนังสือ	39
2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42

บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	50
3.1	รูปแบบการวิจัย	51
3.2	การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี	51
3.3	การศึกษามรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่ ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	52
3.4	การศึกษาและวิเคราะห์เพื่อการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่สำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	70
3.5	การจัดการเส้นทางการเรียนรู้มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรม วัฒนธรรมไทใหญ่สำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	77
บทที่ 4	บริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	78
4.1	กลุ่มเยาวชน “ทีมยุวศึกษามรดกวัฒนธรรมไทใหญ่เมืองแม่ฮ่องสอน”	79
4.2	การศึกษา และสำรวจมรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่ ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน โดยกระบวนการศึกษาเชิงปฏิบัติการอย่างมี ส่วนร่วมของเยาวชน	79
4.3	การศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงคุณค่า และสภาพปัญหาของแหล่งเรียนรู้ มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่ของเยาวชนในท้องถิ่น	122
บทที่ 5	การจัดการเส้นทางการเรียนรู้มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่ สำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	133
5.1	การคัดเลือก และวิเคราะห์เพื่อการจัดการเส้นทางการเรียนรู้ มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่สำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	134
5.1.1	การคัดเลือกมรดกศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่ เพื่อการจัดการเส้นทางการเรียนรู้	134
5.1.2	การจำแนกประเภทมรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรม ไทใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนที่ได้รับคัดเลือก	139

5.1.3	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ความต้องการเรียนรู้มรดกทาง ศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่	141
5.1.4	การศึกษาวิเคราะห์เพื่อหารูปแบบของเส้นทางการเรียนรู้มรดก ทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่สำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	144
5.2	การจัดการเส้นทางการเรียนรู้มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรม ไทใหญ่ของเยาวชนในท้องถิ่น	152
5.2.1	องค์ความรู้ในเส้นทางการเรียนรู้เรือนร้านค้าไทใหญ่ และเรือนพื้นถิ่น และเส้นทางวัดแบบไทใหญ่ และสถาปัตยกรรมทางศาสนา	152
5.2.2	เส้นทางเรียนรู้มรดกทางศิลปะสถาปัตยกรรมวัฒนธรรม ไทใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอนสำหรับเยาวชนในท้องถิ่น	176
บทที่ 6	สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	217
6.1	สรุปผลการศึกษา	217
6.2	การอภิปรายผล	223
6.3	ข้อเสนอแนะ	224
บรรณานุกรม		227
ภาคผนวก		234
	ภาคผนวก ก	235
	ภาคผนวก ข	243
ประวัติผู้เขียน		266

สารบัญตาราง

	หน้า	
ตารางที่ 2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	49
ตารางที่ 3.1	ตารางรายชื่อผู้เรียนเข้าร่วมทีมศึกษามรดกวัฒนธรรมไทใหญ่	56
ตารางที่ 3.2	ตารางการจัดกลุ่มของทีมศึกษามรดกวัฒนธรรมไทใหญ่	58
ตารางที่ 3.3	ตารางการจัดพื้นที่การศึกษาสำหรับกลุ่มเยาวชน	63
ตารางที่ 4.1	กรอบขั้นตอน และวิธีการคัดเลือกกลุ่มเยาวชน	82
ตารางที่ 4.2	กรอบโครงสร้าง องค์กรประกอบ และหน้าที่	83
ตารางที่ 4.3	กรอบการศึกษา และสำรวจมรดกทางศิลปสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่	121
ตารางที่ 4.4	กรอบการวิเคราะห์คุณค่า และสภาพปัญหาของแหล่งเรียนรู้	132
ตารางที่ 5.1	ตารางการคัดเลือกมรดกทางศิลปสถาปัตยกรรมวัฒนธรรมไทใหญ่	136
ตารางที่ 6.1	กรอบขั้นตอนการดำเนินงานร่วมกับทีมศึกษามรดกวัฒนธรรมไทใหญ่	222

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 การประชุมกลุ่มเยาวชน	81
ภาพที่ 4.2 บรรยายภาพการเข้าร่วมประชุมกลุ่มเยาวชน	81
ภาพที่ 4.3 หัวหน้า และตัวแทนสมาชิกยุวศึกษาฯ	81
ภาพที่ 4.4 บรรยายภาพการสนทนากลุ่ม	81
ภาพที่ 4.5 การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม	81
ภาพที่ 4.6 การลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม	81
ภาพที่ 4.7 ศาลาการเปรียญวัดปางลือ	88
ภาพที่ 4.8 เจดีย์ประธานวัดผาอ่าง	88
ภาพที่ 4.9 องค์พระธาตุ วัดพระธาตุคอกงมู	92
ภาพที่ 4.10 ซุ้มสังฆาวัง วัดก้ำก่อ	92
ภาพที่ 4.11 พระพุทธไสยาสน์ วัดพระนอน	96
ภาพที่ 4.12 บริเวณองค์เจดีย์ธาตุ วัดม่วยต่อ	96
ภาพที่ 4.13 วิหารไม้เจ้าพลาละแข่ง วัดหัวเวียง	99
ภาพที่ 4.14 กลุ่มเรือนร้านค้าย่านกลางเวียงแม่ฮ่องสอน	99
ภาพที่ 4.15 ร้าน Crossroad (ผับ)	100
ภาพที่ 4.16 ร้านเฮินยายแก้ว (ร้านอาหาร)	100
ภาพที่ 4.17 บ้านยอดคำเรือนแก้ว (ร้านค้า)	101
ภาพที่ 4.18 บ้านลุงต่างยะ (ร้านเสื้อผ้าแฟชั่น)	101
ภาพที่ 4.19 บ้านคุณตาจองโพยา (ร้านป่าคือง)	102
ภาพที่ 4.20 บ้านยอดคำ คำนวนศิลป์ (ร้านอัญมณี)	102
ภาพที่ 4.21 โรงแรมสงวนสิน (ร้านบัวแก้ว)	103
ภาพที่ 4.22 บ้านขุนเลข (ร้านอาหารไฟ)	103
ภาพที่ 4.23 บ้านนายคำคุณ ลูกจ้างบริษัท B.B.C (ร้านกิวเพรส)	103
ภาพที่ 4.24 บ้านขุนอาหารศึกษา (ร้านค้าทั่วไป)	103
ภาพที่ 4.25 บ้านจองอุพะกำแวง (บ้านโบราณร้อยปี)	105

ภาพที่ 4.26	บ้านขุนหลวงวอ (สถานีตำรวจท่องเที่ยว)	105
ภาพที่ 4.27	บ้านขุนเพชร	105
ภาพที่ 4.28	บ้านคหบดี จิตต์สง ประสิทธิ์กุล	105
ภาพที่ 4.29	อาคาร ร.ส.พ. (ศูนย์ประสานงานพิพิธภัณฑ์มีชีวิตเมืองแม่ฮ่องสอน)	109
ภาพที่ 4.30	อาคาร ร.ส.พ. (ศูนย์ประสานงานพิพิธภัณฑ์มีชีวิตเมืองแม่ฮ่องสอน)	109
ภาพที่ 4.31	ศาลาการเปรียญ วัดดอนเจดีย์	112
ภาพที่ 4.32	ศาลเจ้าพ่อเมืองแม่	112
ภาพที่ 4.33	วิหาร วัดกลางทุ่ง	116
ภาพที่ 4.34	ศาลเจ้าพ่อข้อมือเหล็ก	116
ภาพที่ 4.35	ศาลาการเปรียญ วัดจองคำ	120
ภาพที่ 4.36	ศาลาการเปรียญ วัดจองกลาง	120
ภาพที่ 4.37	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Attraction)	127
ภาพที่ 4.38	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Attraction)	127
ภาพที่ 4.39	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Attraction)	127
ภาพที่ 4.40	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Attraction)	127
ภาพที่ 4.41	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Accessibility)	128
ภาพที่ 4.42	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Accessibility)	128
ภาพที่ 4.43	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Accessibility)	129
ภาพที่ 4.44	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Accessibility)	129
ภาพที่ 4.45	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Amenity)	130
ภาพที่ 4.46	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Amenity)	130
ภาพที่ 4.47	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Amenity)	131
ภาพที่ 4.48	ตัวอย่างสภาพปัญหาเกี่ยวกับสิ่งสำคัญสำหรับการศึกษา (Amenity)	131
ภาพที่ 5.1	กลุ่มสภาพเรือนพื้นถิ่นไทใหญ่ในอดีต ย่านการค้าถนนสิงหนาทบำรุง	156
ภาพที่ 5.2	กลุ่มสภาพเรือนพื้นถิ่นไทใหญ่ในอดีต ย่านการค้าถนนสิงหนาทบำรุง	156
ภาพที่ 5.3	ลักษณะเฮินโหลงสองส่อง	162
ภาพที่ 5.4	เรือนร้านค้าแบบไทใหญ่	164
ภาพที่ 5.5	หลังคาสังกะสีอังกฤษจากพม่า	165
ภาพที่ 5.6	ลักษณะหลังคาโบราณ	165

ภาพที่ 5.7	ลักษณะส่วนประกอบของบ้านทำจากไม้พื้นถิ่น	165
ภาพที่ 5.8	พื้นบ้านทำด้วยไม้สักขนาดใหญ่	165
ภาพที่ 5.9	ตัวอย่างลักษณะเรือนร้านค้าแบบไทใหญ่	166
ภาพที่ 5.10	ตัวอย่างลักษณะเรือนร้านค้าแบบไทใหญ่	166
ภาพที่ 5.11	งานฉลุลายไต	174
ภาพที่ 5.12	สังกะสีโบราณของอังกฤษ จากพม่า	174
ภาพที่ 5.13	ปูนปั้น งานศิลปะลายไต	175
ภาพที่ 5.14	ลักษณะหลังคาซ้อนชั้นแบบพม่ามอญ	175
ภาพที่ 5.15	ตัวเรือน ทรงหลังคา บ้านยอดคำเรือนแก้ว	178
ภาพที่ 5.16	บันได และราวบันได บ้านยอดคำเรือนแก้ว	178
ภาพที่ 5.17	เชิงชาย และหลังคาอังกฤษ จากพม่า บ้านยอดคำเรือนแก้ว	178
ภาพที่ 5.18	แข่งปลา หรือหิ้งพระไทใหญ่ บ้านยอดคำเรือนแก้ว	178
ภาพที่ 5.19	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า ร้านอัญมณี	180
ภาพที่ 5.20	ของเก่า ที่ได้ซื้อจากค้าขายกับพม่า ร้านอัญมณี	180
ภาพที่ 5.21	ราวบันได และบันได ร้านอัญมณี	180
ภาพที่ 5.22	หิ้งพระ และช่องลม ร้านอัญมณี	180
ภาพที่ 5.23	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า บ้านนายต๋าคุด	181
ภาพที่ 5.24	ช่องลมไม้ และฝาบ้าน ชั้นสอง บ้านนายต๋าคุด	181
ภาพที่ 5.25	ช่องลมไม้ ลวดลายต่าง ๆ และบานเกล็ดไม้ บ้านนายต๋าคุด	182
ภาพที่ 5.26	หิ้งพระไทใหญ่ และของเก่าประจำบ้าน บ้านนายต๋าคุด	182
ภาพที่ 5.27	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า บ้านคุณตาจองโพยา	183
ภาพที่ 5.28	ของเก่า ของสะสม ได้มาจากการค้าขายฝั่งพม่า บ้านคุณตาจองโพยา	183
ภาพที่ 5.29	ฝาบ้าน และรูปเก่าของครอบครัวเจ้าของบ้าน บ้านคุณตาจองโพยา	184
ภาพที่ 5.30	เรือนชาน ส่วนแยกออกจากตัวเรือนใหญ่ บ้านคุณตาจองโพยา	184
ภาพที่ 5.31	โครงสร้างส่วนหน้า และลักษณะเรือนพื้นถิ่น บ้านโบราณร้อยปี	185
ภาพที่ 5.32	ฝาบ้าน ช่องลมไม้สัก และ โครงสร้างใต้หลังคา บ้านโบราณร้อยปี	185
ภาพที่ 5.33	เรือนห้องครัวแบบพื้นถิ่น บ้านโบราณร้อยปี	186
ภาพที่ 5.34	พื้นบ้านทำด้วยไม้สักขนาดใหญ่ บ้านโบราณร้อยปี	186
ภาพที่ 5.35	เสาบ้านไม้สัก บ้านโบราณร้อยปี	186

ภาพที่ 5.36	หลังคาซ้อนชั้น บริเวณห้องครัว มีร่องรอยสะเก็ดระเบิดสมัยสงครามโลก	186
ภาพที่ 5.37	พื้นบ้านมีรอยสลักภาษาญี่ปุ่น สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2	186
ภาพที่ 5.38	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า ร้าน Crossroad	187
ภาพที่ 5.39	ภายในชั้น 2 ทำมีบันได และราวบันไดไม้ขึ้นชั้น 3	187
ภาพที่ 5.40	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า ร้านเอนชายแก้ว	189
ภาพที่ 5.41	ตัวเรือนด้านหลัง ร้านเอนชายแก้ว	189
ภาพที่ 5.42	ทรงหลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า บ้านลุงสง่ายะ	190
ภาพที่ 5.43	หน้าต่าง ช่องลม และหลังคาโบราณอังกฤษ บ้านลุงสง่ายะ	190
ภาพที่ 5.44	หลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า ร้านไฟ	191
ภาพที่ 5.45	ฝาบ้าน และช่องหน้าต่าง ร้านไฟ	191
ภาพที่ 5.46	หลังคา และ โครงสร้างส่วนหน้า ศูนย์ประสานงานพิพิธภัณฑน์มีชีวิต	193
ภาพที่ 5.47	โครงสร้างภายในตัวบ้าน ทำด้วยไม้สัก ศูนย์ประสานงานพิพิธภัณฑน์มีชีวิต	193
ภาพที่ 5.48	ตัววิหาร และองค์เจดีย์ วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.49	ภายในศาลาการเปรียญ ประดับด้วยภาพวาดพุทธประวัติ วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.50	กลุ่มเจดีย์องค์เล็ก มีซุ้มจระนม วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.51	บริเวณจุดบูชาเครื่องบูชาแบบไทใหญ่ วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.52	อุโบสถ และองค์พระพุทธรูปปางห้ามญาติ วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.53	ซุ้มพระพุทธรูปแบบไทใหญ่ ประดิษฐานพระพุทธรูปหินขาว วัดพระธาตุคอกยงมู	197
ภาพที่ 5.54	ศาลาการเปรียญ วัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.55	พระพุทธรูป ปางไสยาสน์ พระประธานในวัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.56	ซุ้มพระพุทธรูปทรงเจดีย์แบบไทพม่า วัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.57	อุโบสถทรงจตุรมุข วัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.58	พระพุทธรูปกลางแจ้ง ปางมารวิชัย วัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.59	สิ่งคู่ขนาดใหญ่ วัดพระนอน	200
ภาพที่ 5.60	ซุ้มส่างหวางแบบไทใหญ่ วัดก้ำก้อ	203
ภาพที่ 5.61	ศาลาการเปรียญวัดก้ำก้อ	203
ภาพที่ 5.62	ภายในศาลาการเปรียญ วัดก้ำก้อ	203
ภาพที่ 5.63	อุโบสถ วัดก้ำก้อ	203
ภาพที่ 5.64	องค์เจดีย์ธาคูแบบพม่ามอญ วัดก้ำก้อ	203

ภาพที่ 5.65	ภาพพุทธประวัติแกะสลักด้วยไม้ ในซุ้มพระพุทธรูป วัดก้ำก่อ	203
ภาพที่ 5.66	ซุ้มประตูทางเข้า วัดม่วยต่อ	205
ภาพที่ 5.67	ศาลาการเปรียญ วัดม่วยต่อ	205
ภาพที่ 5.68	บริเวณที่ตั้งองค์เจดีย์ทั้ง 6 องค์ วัดม่วยต่อ	206
ภาพที่ 5.69	องค์เจดีย์ธาตุ วัดม่วยต่อ	206
ภาพที่ 5.70	ซุ้มพระพุทธรูปบริเวณ ในเขตกำแพงแก้วขององค์เจดีย์ทั้ง 6 วัดม่วยต่อ	206
ภาพที่ 5.71	อุโบสถ รูปทรงแบบรัตนโกสินทร์ วัดม่วยต่อ	206
ภาพที่ 5.72	ศาลาการเปรียญ วัดหัวเวียง	208
ภาพที่ 5.73	พระพุทธรูป ภายในศาลาการเปรียญ วัดหัวเวียง	208
ภาพที่ 5.74	วิหารพลาละแข่ง วัดหัวเวียง	209
ภาพที่ 5.75	พระพุทธรูปมหายานี หรือพลาละแข่ง วัดหัวเวียง	209
ภาพที่ 5.76	หลังคาวิหารพลาละแข่ง วัดเวียง	209
ภาพที่ 5.77	ศาลาจำศีลอาหาร ไม้ วัดหัวเวียง	209
ภาพที่ 5.78	อุโบสถ วัดหัวเวียง	209
ภาพที่ 5.79	องค์เจดีย์ธาตุ วัดหัวเวียง	209
ภาพที่ 5.80	ศาลาการเปรียญ วัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.81	เจดีย์ธาตุ วัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.82	ภาพวาดบนกระจก ภายในศาลาการเปรียญ วัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.83	ตุ๊กตาไชลาน สำหรับทำบุญ วัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.84	ตุ๊กตาไม้โบราณ และโบราณวัตถุต่าง ๆ ในห้องแสดงพิพิธภัณฑ์วัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.85	องค์เจดีย์ และวิหารเก่า ติดกับวัดจองกลาง	212
ภาพที่ 5.86	ศาลาการเปรียญ วัดจองคำ	215
ภาพที่ 5.87	พระประธานภายในศาลาการเปรียญ วัดจองคำ	215
ภาพที่ 5.88	ซุ้มพระพุทธรูป พระสังกะยาน์ วัดจองคำ	215
ภาพที่ 5.89	อุโบสถทรงสี่เหลี่ยม วัดจองคำ	215
ภาพที่ 5.90	วิหารหลวงพ่อโต วัดจองคำ	215
ภาพที่ 5.91	หลวงพ่อโต วัดจองคำ	215

สารบัญแนที่

	หน้า	
แนที่ 2.1	ที่ตั้งของเมืองแม่ฮ่องสอนเดิม	15
แนที่ 2.2	แหล่งที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชนแม่ฮ่องสอนในอดีต	21
แนที่ 2.3	ถนนในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	24
แนที่ 3.1	พื้นที่การแบ่งชุมชนป้อมในเขตเทศบาลเมืองแม่ฮ่องสอน	62
แนที่ 5.1	แสดงที่ตั้งเรือนแบบไทใหญ่ กลุ่มเรือนร้านค้าบนถนนสิงหนาทบำรุง	167
แนที่ 5.2	แสดงที่ตั้งวัดแบบไทใหญ่ และสถาปัตยกรรมทางศาสนา	175
แนที่ 5.3	การกำหนดเส้นทางเรียนรู้เรือนร้านค้าแบบไทใหญ่ และเรือนพื้นถิ่น	194
แนที่ 5.4	การกำหนดเส้นทางเรียนรู้วัดแบบไทใหญ่ และสถาปัตยกรรมทางศาสนา	216

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved